

Meget var anderledes

af Signe Hansen

Indledning

Nørre Broby 1977. Jeg sidder her som snart firsårig og lever efterhånden på minderne fra et langt liv, der blev levet som det danske vejr i solskin og regn. Der er sket så meget – det er som en helt anden verden. Jeg får lyst til at nedskrive minderne fra den tid, der var så helt anderledes.

Herunder lidt om barndoms- og ungdomstiden.

Strynø

Jeg blev født på Strynø. Mine forældre havde en lille gård. Min far, Rasmus Christensen Mortensen, var ellers sømand, men da hans mor blev enke, måtte han tage hjem til gården. Gårdens nuværende adresse er Nørrevej 3. Min mor, Marthe Jensen, var fra nabogården – en solid bondepige.

Jeg har nogle minder fra min tidligste barndom på Strynø. Som 4-årig fik jeg lov til at gå ud og se til min morfar. Han var da sengeliggende, men blev glad for at få besøg af mig lille pige. Han havde altid et stykke brystsukker i en dåse, som jeg fik af. Da han døde, blev hele familien samlet og hans penge delt. Han havde bl.a. en pung med guldpenge, som blev delt sådan, at de voksne fik en tyvekrone og børnene en tikrone. De blev gemt væk, og jeg husker, at far senere sagde: *”Dem skal vi gemme, for hvis landet går bankerot, så vil de være de eneste, der duer.”*

Min mor havde været på højskole i Sørup i Svendborg, hvilket var sjældent på den tid, og der havde hun lært de dejlige højskolesange, og dem sang hun dagligt ved sit arbejde. Far kunne ikke synge, men han nød det. Et kærtligt minde fra min tidlige barndom var, når

mor i mørkningstimen sang og dansede med mig på køkkengulvet, eller når hun lukkede komfurlågen op, så vi kunne sidde og se ildgnisterne stige op og forsvinde. *”Det er skolebørnene, der går hjem fra skole,”* sagde mor.

Jeg mindes også, når der var bryllup på Strynø. Et hornorkester gik forrest i bryllupsoptoget på vej mod kirken, så brudeparret, derefter forloverne to og to, så alle gæsterne to og to og til sidst alle børnene også to og to. Der blev gået den længste vej gennem byen, og de unge karle stod bag husene og skød et skud for brudeparret. Bydemanden bød dem til gildehuset til en skænk som tak. Vi børn talte skuddene,

Signes forældre, Marthe og Rasmus Mortensen.

Den nye gård, nuværende adresse er Vårøvej 18. (Maleri af E. J. Bilving)

og engang talte vi 67 skud. Det var også et stort gilde. Jeg husker, at de voksne havde en stor sal og vi børn en mindre, så vi alle kunne danse, og det varede hele natten.

Vaarø

I 1903, da jeg var 6 år, købte mine forældre sammen med mors broder, Hans Jensen, Vaarø Præstegård på Tåsinge med 50 tønder land til – der skulle bygges en ny præstegård, derfor blev den gamle solgt.

Det var en stor forandring at komme fra et lille, men hyggeligt hus til en stor gammel præstegård. Der var nærmest uhyggeligt store stuer – en så stor, at sognets børn den første vinter holdt danseskole i den. Det lykkedes mor at få lavet et par hyggelige stuer, hvor vore få møbler kunne fylde. For mig på 6 år var det noget af et eventyr. Jeg travede rundt i haven, der var en hel park, og gårdspladsen var så stor, at baronen på Valdemars Slot kunne vende med et firspand heste. Jeg kravlede

op på loftet i udhuset og fandt en masse gamle bøger og skrifter, men da jeg ikke kunne læse, tabte det hurtigt min interesse.

Der boede en købmand med en lille butik i nærheden, og det blev for mig det bedste af alt. De havde et barnebarn hos dem, som jeg legede med, skønt hun var meget ældre.

Det var indviklet med navnene på Tåsinge for fremmede – f.eks. hed købmanden Niels Smed og konen hed ”Ka Ærboens”, hun gik med stok og var en tyk gammel kone. Det var en lille butik, og det tog tid, men jeg glemmer aldrig hendes kasse, der stod i den ene ende af disken. Der havde hun småting og hånd-sæbe, og det duftede så dejligt. De havde kun en stue med en kakkellovn, hvor vandkedlen stod og snurrede. Et lille bryggers med åben skorsten, hvor de hængte gryder på en krog over åben ild – der blev maden lavet. Jeg tror, jeg kom der hver dag, og min far måtte tit hente mig ved sengetid. Så gemte jeg mig under bordet, men hjem måtte jeg.

Fars og mors drøm var hurtigt at få bygget en ny gård på jorden, der lå ud til vejen mellem Vaarø og Bjerreby. Den blev færdig året efter, og jeg husker deres glæde, da de den første dag fyrede op i komfuret. Hvor var de glade – nu skulle der rigtig pyntes op. Nye gardiner – mor hækledede blonder – far mellemværk. De gardiner hang der hele min barndom, og alle beundrede dem. Køkkenet gjorde mor så hyggeligt med de smukke messingting på hyl- den over komfuret. Den gamle bornholmer i hjørnet og bænken under vinduet med bordet foran og for enden fars gamle skibskiste. I det andet hjørne stod mors sybord med symaski- nen.

I de tider blev alt hjemmelavet. Hvert efterår, når markarbejdet var færdigt, tog vi til Svendborg med hest og vogn – det var en stor begivenhed – så købte mor stof til alt daglig- tøj, og så kom symaskinen i gang. Skjorter og bluser til far, forklæder og særke (chemiser) til mor og mig. En dag kom uldkræmmeren med

sin store pose på ryggen, og så blev der købt strikshorter og uldtrøjer. Vi havde altid to får, som blev klippet om foråret. Ulden blev sendt til Svendborg og kom så tilbage i ruller og smalle bånd. Far sad så i de lange vinteraftener og spandt garn, som mor strikkede strømper af. Det, vi ikke kunne anvende, blev sendt til væveri i Svendborg og lavet til smukt stribet stof til dynebetræk. Vi havde også ænder. Når de blev slagtet, fik mor rensset deres dun, og de kom i dynerne. Når mor og jeg skulle have pænere kjoler, var der sy piger, der tog rundt og boede hos os, mens de syede.

Da jeg var enebarn, og vi boede uden for landsbyen, var jeg meget genert. Så kom den dag, da jeg skulle i skole – da tudede jeg lidt, da mor gik, men vi havde en sød lærerinde, så jeg blev glad for skolen. Det var en fireklasses skole, og vi gik hver dag – de første tre år hos lærerinden – de sidste fire hos læreren. Hvert andet år om formiddagen og hvert andet om eftermiddagen. I syskolen gik vi en gang om ugen om eftermiddagen. Kort efter, at jeg kom i tredje klasse, fik vi en ny lærer. Hans kone tilbød os piger, at hun ville lære os at sy finere broderi, så der var vi så en ekstra efter- middag om ugen.

Sammenhold i familien

Når jeg tænker på min barndom, var mine forældre og jeg som et trekløver, der var sam- men altid. Jeg havde en sød mor. Hun var først oppe om morgenen, gjorde ild, lavede kaffe, som hun gav far og mig på sengen alle de år, jeg var hjemme. Så hjalp hun far med at malke, hvorefter mor fodrede svinene, mens far ryddede lade og fodrede hestene. Vi havde de samme to heste hele min barndom, en sort og en grå.

Min morbroder, Hans Jensen, blev gift med Karen fra Strynø, og de byggede en større gård ved siden af os, og Hans og far arbejdede sam-

Signe ca. 12 år gammel.

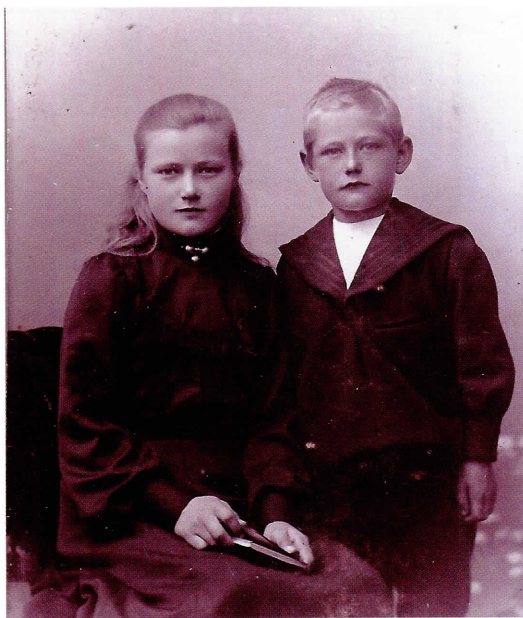
men om de større ting – hos dem holdt de karle og piger, så der skulle mere til. Dengang var det skik, at man selv bagte alt brødet på gårdene, og når bagedagen kom, tog mor hen til Karen, og så æltede de dej i et stort kar og bagte gerne 7 store rugbrød, hvoraf mor fik to – de bagte også franskrød i den store ovn. Hans Jensen og Karen fik to piger med kun halvandet års mellemrum, og den ældste Hansine fandt hurtigt hen over marken til os. Jeg var 10 år og blev meget glad for den lille kusine, og vi to havde mange dejlige timer sammen. Når familien var hos os om aftenen, blev Hansine søvrig med vilje og fik lov til at sove hos os, og hun gik ikke hjem igen, før hendes far hentede hende, og så var der gråd både hos hende og mig.

Johan, den anden af mors brødre, boede i Svendborg. De havde tre piger, og den ældste, Johanne var tre år yngre end mig. Jeg kom gerne på sommerferie hos dem en uges tid, og det var en oplevelse at gå i byens gader.

Men det meste af vor familie boede stadig på Strynø, så vi havde en god sejlbad, som vi sejlede i over til familien, også til den lille ø Strynø Kalv, hvor far havde en søster. Når familie eller venner kom fra Strynø, skulle de altid ud og køre – det var for dem en hel begivenhed. Far havde en Charabanc – det var en vogn med forsæde og to bagsæder på langs bagved. Så kørte han dem til en eller anden skov – det ejede de jo ikke på Strynø.

Om vinteren, når kulden kom, og isen lagde til – og det skete tit – så var det livsvigtigt for strynboerne at kunne komme til Tåsinge med deres svin, der skulle til slagtning i Svendborg. Vi ventede altid spændt på den første, der kom over. Det var altid en ældre fisker, der kom først. Han tog sin slæde med noget halm, en stok med spid i enden, og så vandrede han og huggede i isen og lagde mærker med halmtotter, hvor den var stærk nok. På den måde lagde han en vej, der var solid, så længe frosten varede. Der var enkelte år, hvor vi kunne køre med hest og kane på isen, det var et helt eventyr for en lille pige. Så fik mor og far besøg, for de var jo nogle af de eneste, strynboerne kendte på Tåsinge. Et år var det ved at være for meget, da mor havde haft spisegæster 14 dage i træk, så det var en hel lettelse, da det blev tørt.

Om sommeren var der travlhed. Mor hjalp altid til. Jeg kan huske, at hun spredte gødning ud, når far havde lagt den i bunker. I roerne havde vi en ældre pige til hjælp, men mor var altid med. Hun måtte jo ind imellem hjem og lave mad og vaske op, men så var det af sted i marken igen. Køerne blev dengang malket tre gange om dagen, morgen, middag og så lige inden vi skulle i seng. Mor var glad for sin have, og når vi havde spist til aften, sagde hun altid: ”Nu skal vi i haven.” Det syntes jeg tit var lidt vel for meget, men der var ingen snak – ud skulle vi.

Thora og Wilhelm, der så tidligt mistede deres forældre.

Men sommeraftenerne kunne være skønne, og jeg mindes mangan en sommeraften, hvor vi sad ved vandet og så alle blussene fra bådene, når fiskerne var ude og stange ål. Næste dag kom fiskerne så og solgte et dejligt bundt friske ål for to kroner.

Feriebørn

Så kom høsttiden, og på min fars søster Trines børns 1. feriedag kom hele familien. Jeg ser endnu for mig, når vi trætte efter en lang dags arbejde i marken gik hjemad – mor allerede haltende af gigt – og se hele familien stå ventende på os. Men mor tog imod med et venligt velkommen, fik dem til bords og sørgede for mad til os alle.

Faster Trine hjalp aldrig til, men hyggede sig med at snakke med mændene. Hendes 3 – 4 børn styrtede ud i haven til stikkelsbærrerne, og spiste indtil buskene var tomme.

Når mor havde bespist familien, gik hun ud i stalden for at fodre og malke, og så var det tid til kaffe. Endelig rejste forældrene hjem igen, men mor fik børnene på ferie i en hel måned. Der var ikke for megen sengeplads, så

vi store måtte ligge sammen to og to, mens de to mindste fik hver deres ende af den gamle bæk. De mindste kom allerede på ferie som fireårige! Når ferien var forbi, kom forældrene og hentede dem igen. Så gik min mor i kølderen og hentede nogle af alle de gode ting – saltet kød og røget flæsk og pølse – som de fik med hjem.

Thora

Da jeg var 7 år, kom en stor pige Thora på 13 år hjem til os – hun var lidt i familie med mor.

Hun og hendes lillebror Wilhelm på 7 år havde mistet deres forældre i København. Der var også to ældre søstre, som tjente derinde, men familien var fattig, og ingen kunne tage sig af dem.

Vi fik Thora, og hendes bror kom hos Johan og senere hos Hans Jensen. Thora var hos os et par år, så kom hun ud at tjene, men hendes hjem var stadig hos os.

En af de ældre søstre, Caroline, skaffede vi plads på en gård her på Tåsinge, da hun så gerne ville være i nærheden af sine søskende. Så skete der det, at gårdens søn, en ældre ungkarl, blev forelsket i hende, men det passede ikke familien, at han ville have sådan en fattig københavnerpige. Han holdt dog fast, og det blev i vores hjem, at de holdt til. Så familien voksede efterhånden, fordi mor og far tog imod alle.

Carolines kæreste hed Rasmus Nørregaard, og da han var lidt ældre og havde lidt penge, købte de et husmandssted i Søby ikke så langt fra os. Så skulle de giftes, og det blev hos os brylluppet skulle holdes. Mor mente, de skulle indbyde hans familie, og da de alle sammen kom, lettede det lidt på humøret.

Caroline blev en dygtig husmandskone, og et år efter brylluppet fik de en lille pige. Året

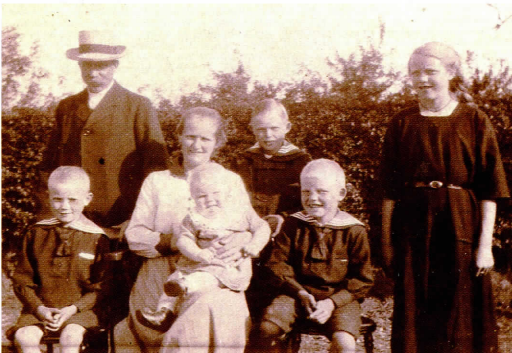

Københavnerpigen Caroline viste sig som en dygtig landmandskone for Rasmus Nørregaard.

Rasmus Nørregaard.

efter en dreng og atter en dreng. Så når de besøgte os, havde de en i vognen, en på sædet og den tredje trippede ved siden af.

Om foråret, det år, hvor jeg skulle konfirmeres, kom Thora hjem og fortalte, at hun var gravid, hvorfor hende og kæresten Peder måtte gifte sig. Det var et meget uheldigt tidspunkt, for Peder stod for at skulle ind som soldat. Dengang var der ikke noget med understøttelse, så resultatet blev, at hun måt-

Caroline og Rasmus Nørregaard fik hurtigt en stor børneflokk.

te bo hos os, indtil Peder var færdig som soldat. Det var vinter med megen sne, så kanen kom frem, og far og mor kørte med Thora til Svendborg for at købe bryllupstøj. Midt på vinteren blev Thora og Peder gift, og så kom det glædelige budskab, at Peder havde trukket frinumner. De kom til at bo i hans hjem i Skovballe, og Peder tog med sin far ud at fiske. De ville dog gerne have deres eget, og da et skovarbejderhus blev ledigt bag Vornæs Skov, søgte de og fik det. Da det kneb med møbler, trådte mor og far til igen. De fik spisebord, stole og noget sengetøj. [1]

Ikke længe efter Peder og Thoras bryllup var det min konfirmation, som skulle forberedes, så hesten blev igen spændt for kanen, og turen gik til Svendborg for at købe konfirmationstøj, hvilket var spændende for mig, for alt skulle købes som stof for så senere at blive syet til kjoler. Da jeg var enebarn, fik jeg mere end de fleste, og jeg husker, at det blev til tre kjoler, en bluse og nederdel samt stof og festons til underkjole, chemiser og underliv. Vi var i samme forretning en hel eftermiddag, og forretningen serverede kaffe. Nu skulle vi så have sypigen fat. Hun havde en elev med, og de syede hjemme hos os, så det var let at prøve. Mor fik også en kjole, og jeg husker, at de syede i 14 dage for at nå det hele.

Thoras mand Peder Poulsen. Billedet er taget ved deres smukt beliggende hus ved skov og strand i Vornæs.

Hårde livsvilkår

Når jeg tænker tilbage til min barndomstid, er der mennesketyper, jeg aldrig glemmer. F.eks. de enlige koner, der efter manden var død, sad fattige tilbage – nogle i fattiggården. De kom hen imod jul og tiggede lidt uld og lidt flæsk.

Enker med hus og lidt jord, som trak med deres 2 køer langs vejen, så køerne kunne æde sig mætte af græsset ved grøftkanten.

Nogle kvinder syede og stoppede for folk, så de kunne få lidt med hjem samt få et mål-tid mad.

Der var hjælpekasse, men der var ikke mange, der kunne få fra den. Mor var en tid valgt ind der, og hun cyklede rundt med f.eks. 15 kr. til en enke med mange børn. Men en dag sagde formanden, at kassen nu var tom! Det kunne mor ikke bære, så hun tog af sin egen pung og gav det samme beløb til enken, og der gik lang tid, før enken opdagede, at hjælpe-kassen ikke eksisterede mere.

Der var en gammel mand, der sad og slog sten i vejkanten, når vi gik i skole, og det var et koldt arbejde, da det altid var om vinteren, det skulle gøres.

Mange fra de fattige hjem – især drengene - rejste til Amerika, så snart de havde tjent penge til det. Der var familier, hvor næsten alle børn rejste. En ældre skrev efter de yngre,

og så hjalp de hinanden derovre. Men det var svært, for det var næsten sikkert, at det var et farvel til Danmark for livet. Dengang hørte vi næsten aldrig om nogen, der kom hjem igen. Nogen gik det godt, og de skrev hjem, men andre hørte familien aldrig fra. Det var de svage, og de gik til i den ”kolde” verden.

I høsten, når kornet var kørt ind, så vi koner med deres børn gå og sanke aks. De kunne altid sanke nok til at få en gris fedet op til slagtning, samt til et par høns, der kunne give lidt æg, og det var den måde, de klarede sig på. Jeg må sige, at jeg aldrig hørte dem klage! En gammel arbejder sagde om maden: *”Det er kun, mens den går gennem flaben, man kan smage den, siden kan det være ligegodt, hvad det er.”*

Ungdomstiden starter

Eftersom vi havde landbrug, var der ikke tale om, at jeg skulle ud at tjene efter konfirmationen – der var arbejde nok til os alle tre. Et par dage efter konfirmationen kom min skolelærer ned til os for at ønske til lykke, og han foreslog, at jeg kom med i det sangkor, han havde startet på skolen. Det var en stor lykke for mig, da jeg herved kom i kontakt med andre unge mennesker. På grund af generthed

*Kvinden strikker, mens koen spiser sig mæt i græsset i vejkanten ved Ny Gesinge.
(Foto: Lokalkivet)*

*Stenslager arbejder ved vejen nær Vejlegaarden.
(Foto: Lokalarbivet)*

havde jeg svært ved på egen hånd at skabe denne kontakt.

Sangkoret var ellers et blandet selskab. Det var et kor med deltagere i alderen fra 14 til 80 år. Det var nogle af mændene, der var ældre, ellers var der mange unge med i koret. Jeg sang sopran, og vi var sammen en gang om ugen og havde det altid så rart. En gang om vinteren festede vi med æggetoddy, og vi holdt også en større vinterfest på Skovballe Kro, hvor forældre og søskende var med. Det var et torskegilde, og de, der ikke kunne lide fisk, fik steg. Efter spisningen sang koret de indøvede sange, og derefter gik dansen med unge og gamle. Vi blev tilmeldt De fynske Folkekor, og engang hver sommer samledes vi et sted på Fyn og sang sammen.

Tur til København

Da jeg var 16 år, tog jeg sammen med mine forældre en tur til København. Det var mors drøm at se byen igen. Hun havde som ung tjent derinde hos en gartner i fire måneder. Da det var den eneste plads, hun havde haft, stod det for hende som en stor oplevelse. Hun måtte dengang tage hjem før tid, da en søster lå for døden – de havde megen sorg i mors hjem. Hendes mor fødte 10 børn, men kun 3 levede til en moden alder. Et par tvillinger døde som små, desuden døde en lille dreng på 6 år og en pige på 12 år, som hed Signe.

Hende er jeg opkaldt efter. En søn forsvandt med skibet på hans første tur, da han var 15 år gammel osv. Mors far var fætter til Thoras mor, og nu var Thoras søster Elna blevet gift og bosat i København. Hende skrev vi til, og hun tog imod os på banegården. Vi skulle finde et værelse, men der var optaget på alle hoteller, så Elna tog os med hjem.

Det gik også fint, for Elna havde en god mand, der tog godt imod os. Mor kunne ikke kende byen igen. Der hvor gartneriet havde ligget, var der nu høje huse og gader. Vi skulle se rigtig meget, og det gjorde vi også. Elna lagde slagplanen og fulgte os hver formiddag – resten klarede vi selv. Det var utroligt, hvad vi nåede på 4 dage. Om det så var Frederiksborg Slot i Hillerød, nåede vi det. Vi havde nye sko, og den sidste dag var mine fødder næsten slidt op. Det var en skøn tur, og også den eneste min mor og far fik. Mor snakkede tit om en tur til Vesterhavet – der havde hun en veninde fra højskolen, men det blev aldrig til noget.

Signe.

Elna, som tog så gæstfrit imod os i København.

pige på gården, og vi to tøser kappedes om at pusle den lille dreng, som trivedes fint. Om natten passede hans far ham, og jeg sov sammen med pigerne.

Jeg var glad for musik, og dengang havde de klaver i de bedre hjem, men min far syntes, at et klaver var for dyrt, hvorfor jeg fik lov til at få et stueorgel. Jeg havde som barn også haft en guitar, som jeg spillede på og sang til. Nu gik jeg hver eftermiddag med barnevognen hen til mor, som så passede drengen, mens jeg øvede mig på orgel.

Sådan gik et års tid, men jeg kunne ikke lade være med at tænke på, at hvis jeg blev der, kom jeg aldrig andre steder hen, og det kunne jeg godt tænke mig. Jeg bad så min onkel om at søge en husbestyrerinde, hvad han også fik.

Glæde og sorg

Sådan gik årene til jeg blev 18 år, og jeg begyndte at længes efter at komme ud for at prøve noget andet. Men så skete en sørgelig begivenhed i vores familie. Hans Jensens Karen, der nu havde to piger på 10 og 11 år, blev gravid og fødte en lille dreng den 1. november 1915. Vi frydede os over, at de nu havde fået en søn. Men glæden blev kort, for 8 dage efter fødslen blev Karen syg, og en måned senere døde hun af en svulst i underlivet. Det gjorde et voldsomt indtryk på mig, især da hun, dagen før hun døde, bad mig komme til hende. Hun sad op i sengen for at få luft og sagde til mig: *"Jeg ved, at jeg skal dø, og jeg ville gerne kunne tage min lille dreng med i graven, men nu beder jeg dig, om du vil bære ham til dåben."* Det blev så ved hendes lig, jeg bar den lille dreng til dåben, hvor han fik navnet Carl Jensen. Hans Jensen var slået helt ud. Han kunne slet ikke tænke sig at få en fremmed ind og bad mig komme hen og styre huset og passe den lille dreng. En skolekammerat til mig var

Ungdomsforeningen

Vi havde en god ungdomsforening på Tåsinge, som jeg blev medlem af og indvalgt i bestyrelsen. Det var en meget aktiv forening. Om vinteren holdt vi møde hver fjortende dag med forskellige talere. Vi holdt fælleslæsning, som er en enklere form for diletant. Vi havde ingen scene, og vi havde bogen med, men vi kunne rollerne og var klædt på som til en rigtig diletantforestilling. Jeg var med flere gange, og vi havde mange glade timer.

Vi arrangerede baller – altid den 2. juli, til påske og til pinse. Vi havde god musik på Tåsinge, og der var gerne 3 – 4 musikere hver gang. Ballerne blev afholdt i forsamlingshuset, så der var ingen spiritus – kun kaffe og sodavand. Vi havde to kroer i Bjerreby sogn – Skovballe og Vemmenæs, men der tog vi aldrig til bal, for der var drikkeri, og det brød vi os ikke om. Der var en gammel musiker, som hed Poul, og han kendte alle de gamle turdanse. En vinter var vi en snes par, der kom sammen. Poul lærte os dansene, men det blev dog aldrig til, at vi dansede dem til ballerne.

Hans Jensens lille søn Carl er her blevet et par år gammel og fotograferet sammen med Signe og hendes forældre.

Ved den tid begyndte den moderne dans at komme frem og tog mere og mere overhånd.

Noget, jeg tænker tilbage på med glæde fra min ungdom, er alle de gode foredragsmøder, vi kom til. Dengang kunne vi få alle de kendte højskoleforstandere ud til os i forsamlingshusene, og vi kørte med glæde flere kilometre på dårlige veje for at høre dem. Vi strømmede også til Søren Lolks foredrag. Det var skønne aftener. En aften, jeg aldrig glemmer, var, da krigen 1914 brød ud. Midt i mødet kom en ung mand ridende. Han standsede op og spurgte efter de unge mænd, der skulle indkaldes, og der var nogle stykker, der måtte rejse sig og tage af sted midt i mødet. Deres piger græd, for vi troede, de skulle i krig, men heldigvis gik det jo ikke så galt. Jeg husker, at da jeg kom hjem og fortalte mor og far det, at far sagde: *"Den krig varer ikke længe,"* men den varede i fire år!

Højskoleophold

I 1920 fik jeg lov til at tage på højskole. Mine kammerater syntes, jeg skulle tage på Ollerup, men jeg var af en anden mening, for når jeg ikke måtte rejse hjemmefra, fordi de havde

brug for mig, var den eneste chance for at se andre egne at komme langt væk på skole. Jeg valgte Frederiksborg Højskole, da jeg var meget begejstret for forstander Begtrup. Han havde været et par gange og talt i vor ungdomsforening.

Mit højskoleophold blev en stor oplevelse. Vi var 200 unge piger, så der var fuldt hus – 4 i hvert værelse, så det kneb med plads til tøjet. Vi var fire Fynboer, og vi fandt hurtigt godt sammen og havde tre dejlige måneder med alle dage fuldt optaget. Om søndagen tog vi på cykelture og fik set hele det skønne Nordsjælland. Det var genforeningsåret, og selve dagen fejrede vi med at være i hvide kjoler med lyse bøgerene i hånden, og så sang vi på gårdspladsen ved Frederiksborg Slot. På grundlovsdagen havde vi H.P. Hansen som taler i en nærliggende skov. Det var alt sammen noget, der bevægede vort unge sind. Der var endnu rationering efter den lange krig, så kosten var ikke alt for god. Franskbrød og kage fik vi aldrig, og maden var tarvelig, men det gik. Vi fik af og til pakke hjemmefra, og så blev der holdt gilde. De tre måneder gik hurtigt, og så var det hjemad igen. Far og mor tog imod mig ved toget i Svendborg, og da far så mig, sagde han: *"Det er vist på tide, vi får dig hjem."* Jeg havde tabt 5 kg, men jeg havde haft en uforglemmelig sommer.

Det var svært for mig at komme hjemmefra. Far kunne ikke forstå, hvad det skulle være godt for – jeg havde det jo så godt! Men jeg kiggede i smug i avisen efter en plads. Det første forsøg mislykkedes – det var en plads i Skaarup. Jeg cyklede de 2-3 mil til Skaarup, men da jeg kom frem, var pladsen optaget. Det blev et forfærdeligt regnvejr hele vejen hjem, og min far sagde, at jeg vel nu havde fået min lyst styret!

Men så en dag så jeg, at de søgte en stuepige på et sommerpensionat i Sct. Jørgens i Svendborg. Det var kun for de 2-3 travle sommermåneder, men jeg fik pladsen, og min far måtte lade mig tage af sted.

Andre pladser fulgte og herefter et helt nyt livsafsnit med mand og børn, og mange spændende oplevelser.

Signe Hansen (født Mortensen), f. 22. november 1897 på Strynø, opvokset på Tåsinge. Gift 1923 med Thorvald Hansen, som også var født på Strynø. Signe og hendes mand Thorvald Hansen havde regnet med et liv inden for landbruget. Men efter nogle år måtte de opgive landbruget. Thorvald havde en alvorlig sygdom i knoglerne, og den ene arm var næsten ubrugelig, så han kunne ikke klare landbrugsarbejdet. De solgte, hvad de havde, og Thorvald startede på en læreruddannelse i Skårup.

Da Thorvald var færdig med at læse, var arbejdsløsheden meget høj, og det var ikke til at få job. De havde fået deres ældste datter Martha. Økonomien var dårlig, og bolig havde de ikke efter opholdet i Skårup. Vennen Søren Lolk trådte til og tilbød dem bolig på Lille Vejlegaard. Her boede de ½ år. Signes forældre hjalp nu økonomisk, så det blev muligt at købe Nr. Søby Friskole. Signe og Thorvald fik endnu en datter, Synnøve, og havde en række gode år på Nr. Søby Friskole, hvor Thorvald underviste. Thorvald var også en dygtig skribent, fotograf og foredragsholder. Signes forældre flyttede på et tidspunkt også til Nr. Søby Friskole, hvor de tilbragte de sidste år af deres liv. Thorvalds helbred blev efterhånden så dårligt, at de måtte sælge skolen. Efter et kort ophold i Odense købte de trikotageforretningen "Magasin Broby" i Nr. Broby. Det blev Signe og datteren Synnøve, som passede forretningen. Signe havde flair for at drive forretning og var omstillingsparat, når tiderne ændrede sig. Så forretningen blev efter nogle år omdannet til møntvaskeri og siden til isenkram og sportsforretning, som Synnøve og hendes mand drev. Thorvald døde tidligt, var endnu ikke fyldt 60 år. Signe blev boende i Nr. Broby og fik ophold hos datteren Synnøve og hendes familie. Signe døde 15. maj 1981.

Noter: [1] Læs om Thora og Peder Poulsen som bedste-forældre i artiklen "Mine to barndomsverdener" i Tåsinge Årbog 2009.

Bemærkninger, redigering af artikel er foretaget på Tåsinge Lokalhistoriske Arkiv. Billeder til artikel er udlånt af Signes barnebarn, Susanne Hansen og Thoras barnebarn, Jytte Munch. Familien har ligeledes bidraget med oplysninger om Signes videre liv.

Til venstre ses Signes mand Thorvald Hansen, mens han endnu var beskæftiget med landbrug. Den anden mand menes at være Thorvalds bror Lauritz, som ofte kom på besøg fra Strynø.